

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Henrici || Svsonis Viri Sanctita-||te, Ervditione Et
Mi-||racvlis Clari, Opera**

Seuse, Heinrich

Coloniae, 1615

De primis hominis incipientis institutionibus & exemplis siue figuris, vtque eius exercitia cum discretione debeant esse coniuncta. Capvt XXXVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38029

Ille suaviter ac comiter accipiet ex Dei manibus, & feret patienter.

De primis hominis incipientis institutionibus & exemplis siue figuris, vtque eius exercitia cum discretione debeant esse coniuncta.

CAPVT XXXVII.

CAeterum vbi in primo rectioris vitæ exordio per confessionem sese Minister ritè repurgarat, sua ipse sibi cogitatione tres præfixit circulos vel terminos, intra quos pro spiritali custodia ac obseruantia sese includit & cohibuit. Primus circulus erat, eius cubiculum, Sacellum, & Chorus Templi. Intra hunc ambitum constitutus, satis sibi in tuto esse videbatur. Alter erat circulus totum cœnobium intra portæ limites. Tertius idemq; exitus, ipsa erat porta, vbi multa illi opus erat circumspeditione & custodia. Extra hos autem tres terminos si quando processisset, nihil sibi differre videbatur à siluestribus bestiis extra suam specum progressis & à venatoribus circumdatis, quibus haud dubiè magna opus est industria & arte qua se tueantur. In ipso quoque suæ conuersionis principio quendam sibi secretum delegerat locum, nempe Sacellum, vbi suæ deuotioni etiam per imagines satisfaceret. Speciatim verò cum adhuc adolescentulus esset, in membrana sibi depingi curarat æternam Sapientiam cælo terræque præfidentem, miraque pulchritudine & formæ elegantia ac amabili

Oo

cabili

cabili specie creaturarum omnium deo
facile superantem, vnde eam sibi in ipso
tutis flore in sponsam & amicam adscru
Hanc imaginem mirè formosam secum du
re solebat, quamdiu studij causa alio profic
cogebatur, eamque sibi ob oculos ponebat
sui cubiculi fenestram, & intimo cordis affix
sæpius eam intuebatur. Ad extremum secum
eam domum reduxit, & sincera animi int
tione in ipso Sacello eam collocauit. Quas
rò præterea illic imagines habuerit, pro
rum obiectis, prout ipsi alijsque inchoant
congrueret, satis potest aduerti ex pictis
Sacello figuris & sententijs antiquorum
trum, quæ hic partim ascriptæ sunt, ita
Sacello erant delineata, magisq; sensum qu
verba expressimus.

ABBAS Arsenius interrogauit Angelum
quid faceret vt saluus fieret. Diciturq; est illi
Fuge, Tace, Quiesce. In visu quodam Angelus
Ministro ex vitis patrum eiusmodi legitur
sententiam: Fons & origo bonorum omnium
iugiter secum commorari.

ABBAS Theodorus: Puritas cordis ma
rem confert scientiam, quam studium ipsius
ABBAS Moyses: Sede in Cella tua, & ipse
de omnibus instituet.

ABBAS Ioannes: Externum hominem tu
serua in silentio, & internum in puritate.

IDEM: Piscis extra undas, & Monachus
tra Cellam, æquè deficiunt.

ANTONIUS. Corporis castigatio, cordis
deuotio, & secessus ab hominibus, efficiunt
tuentur castitatem.

Castitatem
que confer
rent.

§

IDEM: Nullam geras vestem, quæ præ se ferat vanitatem. Primum noui tyronis certamē aduersum vitia fortiter dimicare.

ABBA S Pastor: Nulli vnquam indignaberis, etiamsi vel dextrum tibi impleatur oculū curare.

ISIDORVS Abbas: Homo iracundus displicet Deo, quamlibet magna signa efficiat.

IPERICIVS: Minus peccat, qui tempore vitæ carnes edit, quam qui proximo detrahit.

Detrahit quantum malum.

ABBAS Pior pessimum est aliena tractare vitia, propria dissimulare.

ZACHARIAS: Magnoperè illum contemni necesse est, qui velit esse perfectus.

NESTOR. Asinus ante fias oportet, quam diuinam obtineas sapientiam.

SENE X quidam: Mortuorum instar in aduersis & prosperis semper immotus permanes.

Ornatus religiosi quis.

HELIAS: Pallidus vultus, confectum marie corpus & humilis incessus ac conuersatio, probè ornant religiosum hominem.

HILARION. Equo lasciuo & petulati corpori de sca detrahendum est.

SENE X quidam: Aufer à me vinum: siquidē mors animæ in illo latet.

PASTOR: Nequaquam ille Monachus celandus est, qui adhuc conqueritur, nec iratā compescere, multiloquium fugere, suisq; contemptum ferre nouit.

Mores nostri qui compeccandi.

CASSIANVS. Ut sese Christus gessit in cruce moriens, ita nostros debemus mores compeccandi.

Qo 2

AB

ABBAS Antonius ad fratrem quendam
Agè frater salutis tui curam geras, aut certe
que DEVS, neque ego vnquam tibi conuincere
poterimus.

✠ ARSENIUM Abbatem cum muliere quorundam
rogasset, vt ipse esset memor apud Dominum.
At ego, inquit, oro Deum, tui memoriam in
nimo meo prorsus excludat.

✠ MACARIUS: Vexo corpus meum
diuexans, multisque affligens me tentationibus.

IOANNES Abbas: Nunquam pro
voluntati obsecundatus sum, nec vnquam
verbis alios docui, quod ipse factis non
stitissem.

SENE X quidam: Multa pulchra verba
que rectè factis, inania sunt, perinde vt arbor
multis abundans folijs, & fructu vacua.

NILVS: Qui in mundo multum vult
habere, multa is quoque vulnera accipere
cesse est.

Caste vitæ
meritum.

SENE X quidam: Si nihil potes aliud in
la exercere operis, vel parietes illius, Deum
re, custodias.

IPERICIVS: Qui castè viuit, is honoribus
afficitur, & à Deo coronatur.

APOLLONIUS: Principijs obsta, & caput
serpentis contere.

AGATHON Abbas: Triennio lapidibus
retuli, vt filere discerem.

ARSENIUS: Sæpè me locutum doluisse
cuisse nunquam.

SENE X à quodam iuvene requisitus quid
illi, t

tu tacendum sibi foret, respondit: Donec interrogaretur.

SANCTA Syncretica: Dum ægrotas, gaude: In aduersitatibus curgandum. **2. Cor. 12.**
 tamque Deus tui meminit. Nec morbi causam
 tui assignes, si quidem & qui non ieiunant,
 egre habent. Si corporis vexaris tentationi-
 bus, itidem gaude, quod alius ex te Paulus
 possit effici.

NESTORIUS. Nunquam me Sol mandu-
 cantem vidit.

IOANNES. Nunquam me Sol irascentem
 intuitus est.

ANTONIUS. Discretio inter virtutes faci-
 le primas sibi vendicat, id est, ut in omnibus
 solis medium attingere & adhibere modum.

PAPHNVTIVS: Nihil iuuat bene cœpisse,
 nisi ad finem perseueres.

ABBAS Moises. Quicquid animi officit pu-
 ritati fugiendum est, quantumuis bonum ap-
 pareat.

CASSIANVS. Totius perfectionis scopus
 est, ubi anima cum vniuersis viribus suis in v-
 nicum illud vnum quod Deus est, recepta est. **Luc. 10.**

Hæc figuras & sententijs Patrum filia suæ
 spiritali Minister misit ea mente, ut etiam ipsa
 corpus suum Patrum illorum exemplo fenerè
 castigaret. Quod illa suscipiens, cœpit subtra-
 here sibi, seseque affligere cilicinis vestibus &
 funibus, horrendis vinculis, acutis clavis fer-
 reis, atque id genus alijs multis. Quod ubi Mi-
 nister percepit, hæc illi mandauit. Si quidem
 ista vitam spiritalem pro meo consilio duce-
 re decreuisti, quemadmodum à me ipsa peti-
 sti, missum fac eiusmodi nimium rigorem &

O o 3 asperi-

Math. 16.

Luc. 9.

Cruce cuique
sua ferenda.

asperitatem. Neque enim vel fœminea imbecillitati, vel benè constitutæ naturæ ac habitudini tuæ ea congruit. Non dixit Christus, Tollite meam crucem in humeros vestros, sed, *Tollat quisque crucem suam.* Non debes vellemari Patrum antiquorum rigidam severitatem nec etiam aspera spiritalis Patris tui exercitiorum. Sed ex his duntaxat quædam tibi desumes, quæ corpusculi tui infirmitas benè perpetuare possit, ut vitia quidem in te extinguas & perimaris corpore diu viuas. Ea nimirum præclarior exercitatio, tibi que utilisissima. Cum autem illa scire vellet, cur ipse Minister tam duræ esset amplexus exercitia, quæ tamen nec ipsi alijs consuleret sic etanda, ad scripturas Patrum eam remisit, dicens: Literis proditum est, quod inter Patres quosdam penè inhumanam asperitatem præ quam credi possit, asperam egisse videtur. aded ut hisce recentioribus temporibus delectati quidam homines non possint id sine dolore vel audire saltem. Non enim attenditur quantum feruens amor & strenuitas cum virtute cõiuncta, & agere & perpeti queat pro causa Dei. Huiuscemodi feruenter amantissimi, omnia etiam impossibilia, planè possunt fieri in Deo. Ita David in Psalm. *In Draconibus* ait, *transgrediar mare.* Contra verò in scripturis Patrum vitis æquè annotatum legimus, quoddam hanc asperitatem & rigorem præcipuisse: & tamen utriusque ad vnum spectantem scopum. D. Petrus & Ioannes Apostoli non eodem tracti fuere modo. Quis hæc omnia mira sanè, absolueret & explicare queat? *quod mirabilis est Deus in sanctis suis, & sermo*

Psalm. 17.

Psalm. 67.

OIV
45

dum multitudinem magnitudinis suæ diuer-
 sis vult modis laudari? Deinde non omnes ea-
 dem sumus corporis & naturæ habitudine præ-
 diti. unde quod vni proficit, alteri officit. Non
 ergo putandum est, si quis fortassis talem rigo-
 rem amplecti nequeat, ea re impediri eum quò
 minus summam possit perfectionem assequi.
 Quamquam alia ex parte non debent molles ac
 delicati in alijs eiusmodi rigida exercitia & a-
 speram viuendi rationem spernere aut dam-
 nare, vel in partem peiorem interpretari. V-
 nusquilibet tantum in seipsum intentus sit, ob-
 seruetque quid ab ipso requirat DEVS, & illi
 satis faciat, alijs prætermittis. Vt plurimum
 sanè satius est, moderatum ac discretum sequi
 rigorem & seueritatem, quam nimiam ac in-
 discretam. Sed quia difficile est medium te-
 nere, præstat paululum à medio deficere, quam
 plus satis ipsum excedere. Fit enim haud rarò,
 dum naturæ nimium inordinatè subtrahitur,
 vt postmodum necesse sit inordinatè nimium
 illi indulgere: tametsi plerique insigni sancti-
 tate Patres, præ ardentissimo feruore hac in
 parte excefferunt. Eiusmodi rigida viuendi ra-
 tio & exempla memorata illis conferre queat,
 qui libi ipsi nimium propicij sunt, nimisq; mol-
 liter se habent, ac petulanti & indomito corpore
 suo in sui perniciem dedita opera abutuntur.
 Porrò tibi actui similibus non ita conueniunt.
 Habet Deus varias cruces, quibus suos castigat
 & probat amicos. Equidè sic sentio Deum aliã
 tuis velle humeris crucem imponere nõ paulò
 molestiorem, quam sit ista corporis castigatio.

O. 4. Eam

Cuique sibi
 ipsi tantum
 intendendū.

Vitæ rigor
 quibus con-
 ducat & qui-
 bus non.

Eam ubi accesserit, æquo animo recipe. Ne
 multò post elapso tēpore cœpit Deus hanc
 ginem diuturnis afficere morbis, ita ut corp
 ris aduersa laboraret valitudine ad extremam
 vitæ suæ diem. Scripsit autem Ministro
 accidisset, quemadmodum ille antè prædi
 rat. Cui tale Minister responsum reddidit
 literas: Non solum per me filia charissima
 us tibi futuras prædixit cruces tuas, sed ma
 iam in te afflixit & læsit, maximè quando
 minem alium habeam, qui deinceps par
 dio & tam sincera fide suam mihi commo
 turus sit operam in absoluendis conficiendis
 ve lucubrationibus meis, perindè ut tu feci
 cum incolumis esses. Eam ob rem idem Min
 ster Deum ex animo pro te orauit, si sibi gra
 esset, ut salutem tibi restitueret. Sed cum
 voto non statim exaudiretur, amicabili
 dam indignatione erga Deum motus, dixit
 nullos posthac de ipso conscripserunt libellos
 atque etiam matutinam illam salutationem
 qua erat uti solitus, sese omisurum, nisi te
 nitati redderet. Cum igitur sub hac animi per
 turbatione in Sacello pro consuetudine se
 se recepisset, à sensibus abstractus, videre
 visus est angelorum frequentiam in ipsum
 cellum ingredi, & eius consolandi gratia
 ste carmen depromere. Nouerāt enim id
 poris haud vulgari eum afflictione vexatū.
 Sciscitantibus autem illis quid ita mœstus
 set & cur ipsis cantantibus se socium non ad
 geret, falsus est illis animi sui perturbationem
 qua commotus esset erga piissimum Deum,
 quod suas nollet exaudire preces salutis tuæ
 casu

OIV
 45

causa fufas. At illi hortabantur eum vt quiefceret, nec ita fe gereret: quando quidem DE V S 2. Cor. 12. eam tibi permiffiffet euenire corporis aduerfam valetudinem pro fuma utilitate tua, atque eandem fore crucem tuam in hoc feculo, qua & in prefenti maximam gratiam, & in futura vita multiplex primum tibi fis comparatura. Ergo filia patiens esto, & afflictionem hanc non nifi ex Dei prouidentia ceu munus gratiffimum accipe.

De puerili deuotione in nouis Chrifti tyronibus.

CAPVT XXXVIII.

POSTea Miniftrum uifitandi caufa ad fe uenientem, ægrè affecta hæc uirgo rogauit, vt quippiam de rebus fpiritalibus fibi referret, quod non magnam præ fe ferret feueritatem, & tamen animo Deum amanti effet iucundum auditu. Cœpit ergo Minifter illi quædam commemorare de fua puerili deuotione ac pietate, aitque Minifter cum ætate adhuc iuuenili uiuido effet animo, multo tempore eum feruabat morem, vt ubi uenam fibi incidi permiffiffet, ad Chriftum fe fe reciperet in cruce pendentem, pro latoque faucio brachio fuo, intimis cum fufpirijs diceret illi. O amicorum omnium longè chariffimè Domine Iefu, recorderis obfecro hanc inter homines uerfari confuetudinem, vt amici fuos accedant amicos, cum fibi fanguinem minuerint, quo falubrem poffint recuperare fanguinem. Atqui tu

Ad incifionē
uene in ætate
adhuc iuue-
nili, ut fe Mi-
nifter gelfe-
rit.

Qo 5 ipfe